

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	2	4
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester
1046

HISTORY (In all Mediums)
Paper – History of India : 1200 – 1750 A.D.

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :- Question No. 1 is compulsory. Attempt **one** question from each Unit. For private candidates the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. Attempt any **nine** questions in **25-30** words :

- (i) Write the names of two slave commanders of Muhammad Ghori.
- (ii) Name two coins struck by Iltutmish.
- (iii) Write two measures taken by Balban to prevent Mongol attacks.
- (iv) What do you know about 'Khalji Revolution' ?
- (v) Who was Ibn-Batuta ?
- (vi) Name two dynasties that ruled Vijaynagar empire.
- (vii) Name four kingdoms that ruled North India on eve of Babur's invasion.

- (viii) When and between whom battle of Chausa was fought ?
 - (ix) When and where Akbar's coronation ceremony took place ?
 - (x) When did Nader Shah attack India ?
 - (xi) Who were Sayyid brothers ?
 - (xii) Name two persons who influenced Shivaji.
 - (xiii) Write four causes of Shivaji's success.
 - (xiv) Name four saints of Bhakti movement.
 - (xv) Write the names of four Sufi orders that existed in India.
- 2×9=18

UNIT-I

- 2. Discuss the measures taken by Balban for the consolidation of Delhi sultanate. 18
- 3. Write a detailed note on the Agrarian and of market reforms of Ala-Ud-Din Khalji. 18

UNIT-II

- 4. Discuss main features of Administration of Vijaynagar Kingdom. 18
- 5. Discuss political conditions of India on the eve of Babar's invasion. 18

UNIT-III

- 6. Write a detailed note on Mansabdari system of the Mughals. 18
- 7. Write about the main causes of the downfall of the Mughal empire. 18

UNIT-IV

8. Discuss the career and achievements of Shivaji.

18

9. On the outline map of India mark any **five** historical sites and write an explanatory note on any four of them :

(1) Surat	(5) Golkonda
(2) Panipat	(6) Poona
(3) Agra	(7) Fatehpur Sikri
(4) Chittore	(8) Lahore

10+8

(हिन्दी माध्यम)

Note :- Question No. 1 is compulsory. Attempt **one** question from each Unit. For private candidates the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. कोई नौ प्रश्न करो। हरेक प्रश्न का उत्तर **25-30** शब्दों में दो :
- (i) मुहम्मद गौरी के दो गुलाम कमांडरों के नाम लिखो।
 - (ii) इलतुतमिश द्वारा बनाये सिक्कों के नाम लिखो।
 - (iii) मंगोल आक्रमणों को रोकने के लिये बलबन द्वारा किये दो उपायों का उल्लेख करो।
 - (iv) आप 'खलजी क्रान्ति' के बारे में क्या जानते हो ?
 - (v) इबनबबूता कौन था ?
 - (vi) विजयनगर साम्राज्य पर शासन करने वाले दो राजवंशों के नाम लिखो।
 - (vii) बाबर के हमले समय उत्तरी भारत पर शासन करने वाले चार राज्यों के नाम लिखो।

- (viii) चौसा की लड़ाई कब और किन-किन के दरमियान लड़ी गई ?
- (ix) अकबर की ताजपोशी की रस्म कब और कहाँ हुई ?
- (x) नादरशाह ने भारत पर हमला कब किया ?
- (xi) सय्यद ब्रदर कौन थे ?
- (xii) शिवाजी को प्रभावित करने वाले दो व्यक्तियों के नाम लिखो।
- (xiii) शिवाजी की सफलता के चार कारण बताओ।
- (xiv) भक्ति लहर के चार संतों के नाम लिखो।
- (xv) उन चार सूफी सिलसिलों के नाम लिखो जो भारत में मौजूद थे ?

2×9=18

यूनिट-I

- 2. दिल्ली सल्तनत को सुदृढ़ बनाने के लिए बलबन द्वारा किये उपायों पर चर्चा करो। 18
- 3. अला-उद-दीन खलजी के कृषि और बाज़ार सुधारों पर विस्तृत नोट लिखो। 18

यूनिट-II

- 4. विजयनगर राज्य के प्रशासन के मुख्य लक्षणों पर चर्चा करो। 18
- 5. बाबर के हमले के समय भारत की राजनीतिक व्यवस्था पर चर्चा करो। 18

यूनिट-III

- 6. मुगलों की मनसबदारी व्यवस्था पर विस्तृत नोट लिखो। 18

7. मुगल साम्राज्य के पतन के मुख्य कारणों का उल्लेख करो। 18

यूनिट-IV

8. शिवाजी के जीवन और उपलब्धियों पर चर्चा करो। 18

9. भारत के मानचित्र पर किन्हीं पांच ऐतिहासिक स्थानों को अंकित करो और किन्हीं चार पर व्याख्यात्मक टिप्पणी लिखो :

(1) सूरत	(5) गोलकंडा
(2) पानीपत	(6) पूना
(3) आगरा	(7) फतेहपुर सीकरी
(4) चित्तौड़	(8) लाहौर

10+8

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

Note :- Question No. 1 is compulsory. Attempt **one** question from each Unit. For private candidates the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਓ :
- (i) ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਦੇ ਦੋ ਗੁਲਾਮ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (ii) ਇਲਤੁਤਮਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (iii) ਮੰਗੋਲ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਲਬਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਦੋ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

- (iv) ਤੁਸੀਂ 'ਖਲਜੀ ਇਨਕਲਾਬ' ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- (v) ਇਬਨ-ਬਤੂਤਾ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (vi) ਵਿਜੇਨਗਰ ਸਾਮਰਾਜ ਉਪਰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਰਾਜਵੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (viii) ਚੌਸਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜੀ ਗਈ ?
- (ix) ਅਕਬਰ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਥੇ ਹੋਈ ?
- (x) ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਦੋਂ ਕੀਤਾ ?
- (xi) ਸੱਯਦ ਭਰਾ ਕੌਣ ਸਨ ?
- (xii) ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xiii) ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
- (xiv) ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xv) ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ?

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਦਿੱਲੀ ਸਲਤਨਤ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਬਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
3. ਅਲਾ-ਉਦ-ਦੀਨ ਖਲਜੀ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਉਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਜੇਨਗਰ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

5. ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਮਨਸਬਦਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18

7. ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

9. ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਾਕਾ ਨਕਸ਼ੇ ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਉਪਰ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(1) ਸੂਰਤ	(5) ਗੋਲਕੰਡਾ
(2) ਪਾਨੀਪਤ	(6) ਪੂਨਾ
(3) ਆਗਰਾ	(7) ਫਤਹਿਪੁਰ ਸੀਕਰੀ
(4) ਚਿਤੌੜ	(8) ਲਾਹੌਰ।

10+8